

Aidi Vallik:

kui koolilastele enam koduseid töid ei anta, siis see ei tähenda, et lapsed jääksid rumalaks. Lk 2

Vaata valimis-nimekirju!

Kes kandideerivad Haapsalus, Läänerannas, Lääne-Nigulas ja Vormsis. Lk 4

Lääne Elu

Loe värskaid uudiseid www.le.ee

NELJAPÄEV, 7. SEPTEMBER 2017 | NR 103 (4048) | 1 EURO

Riho Sõrmus:

tibusid
loeme
sügisel.
Lk 3

KOHALIKUD VALIMISED

Rait Maruste pürib Lääneranna volikogu esimeheks

Lõuna-Läänemaa ja Põhja-Pärnumaa valdade ühinemisel tekkiva Lääneranna valla volikogu 25 kohale peavad põhilahingu kaks valimisliitu, millest üks koondab praegusi võimulolijaid ja teine lubab värskust.

TARMO ÕUEMAA
tarmo@le.ee

Lääneranna volikokku kandideerivad EKRE (15 kandidaati) ja Keskerakond (1) ning valimisliidud Lääneranna (42) ja Nelja Valla Ühisjõud (20).

„Elan juba mitu aastat Varbla vallas. Sisse kirjutatud olen kaks aastat, maja on meil siin kauem. Maainimene Varblast ehk tulevase Lääneranna vallast, pensionär,” tutvustas ennast endine riigikohtunik ja riigikogu liige reformierakondlane Rait Maruste.

Maruste ütles, et oli valimisliidu Nelja Valla Ühisjõud juures selle algusest peale, mitte hiljem liitunud.

Uus oleks värskendav

Läänerannaks ühinevad neli valda ei ole Eesti kõige rikkam piirkond. „Väga hõre asustus ja kõik neli valda on ühtlaselt vaesed,” ütles ta. Selle arendamiseks peaks üle vaatama vallaasutuste võrgu ja pingutama heade töötajate palkamise nimel.

„Suures vallas on suurem võimalus kulutusi ökonoomitada. Tuleb üle vaadata koolid ja sotsiaalasutused ning leida kokkuhoiukohad,” lisas Maruste.

Pärast nelja valla ühinemist peaks Lääneranna vallal olema ka rahalist jõudu, et palgata professionaalsemaid inimesi, sõnas ta.

Nelja Valla Ühisjõu peamine konkurent valimistel on seniseid vallajuhte ühendav Lääneranna valimisliit. Selle vastu saab Maruste sõnul värskusega. „Siinse inimestega rääkides olen aru saanud, et praegused vallajuhid on aastakümneid paigas olnud ja mugavaks läinud. Uus võim oleks värskendav. See oligi suur motivaator, miks meie liit kokku sai,” ütles ta.

Lääneranna nimekirjas andis kandideerimisavalduse 42 inimest. „Meil on liitumise nimel palju ühist tööd tehtud ja

Rait Maruste peab pensionipõlve Varbla vallas ja kandideerib uue Lääneranna valla volikokku.

URMAS LUIK / PÄRNU POSTIMEES / SCANPIX

Haapsalu viimane suur nimekiri sai avalikuks

Valimisliidu Meie Inimesed nimekirjas on sama palju kandideerijaid, kui on volikogus kohti – 25.

Meie Inimeste hulgas on kolm Vabaerakonna, kaks Isamaa ja Res Publica Liidu, üks roheliste ja üks Konservatiivse Rahvaerakonna liige. Kõige enam on erakonda mittekuluvaid Ridala ja Haapsalu inimesi.

Meie Inimeste üks asutajaid on endine Ridala vallavanem Toomas Schmidt, teine asutaja ja linnapeakandidaat on Merle Mäesalu.

nõu peetud, kuidas võiks tulevik välja näha, ja neist inimestest meie nimekiri koosnebki,” kirjeldas nimekirja liige. Kooniga vallavanem Mikk Pikkmets. „Neid, kes liitumisprotsessi panustasid, oli hoopis rohkem kui ainult volikogu liikmed.”

Konkurentide volikogu esimehe kandidaati Rait Marus-

tesse suhtus Pikkmets kiitvalt. „Mis selles halba on, et volikokku tuleb väga kogenud poliitik? Kui tal on ainult tõsine tahtmine volikogu töös kaasa lüüa, on see meile kindlasti kasuks,” ütles ta. Lääneranna ei ole oma vallavanema ja volikogu esimehe kandidaati kokku leppinud. „Vaatame, keda valija rohkem usaldab.

Mina leian küll, et demokraatia seisukohast õige on panna valda juhtima need kaks, kes koguvad kõige rohkem hääli,” sõnas Pikkmets.

Suur ja hõre

Suurim uue võimu ülesanne on panna uus vald ühtsena toimima, leidis ta. „Murekohti on palju. Territoorium on meeletult suur, inimesi selle kohta vähe,” ütles Pikkmets. Üle tuleb vaadata kooli- ja lasteaedade võrk. Korda tuleb teha teed. „Ilma heas korras teedevõrguta ei saa siia tuua töökohti ega oma inimesed tööl käia,” ütles ta.

Erakonnanimikirju on Lääneranna valimistel kaks: 15 nimega EKRE ja ühe nimega Keskerakond.

EKRE mitteametlik volikogu esimehe kandidaat on Hanila koguduse õpetaja Meelis Malk.

„EKRE on tuntud oma sirgjoonelisuse ja kindla suuna poolest, on isegi kergelt kurja erakonna kuvand tekkinud. Meie proovime heaga,” kirjeldas Malk EKRE Lääneranna valimisnimekirja.

„Siiski on asju, mis ei ole läbiarvutatavad, näiteks see, mis puudutab eestluse tagamist ja toetamist,” lisas Malk.

Kohaliku elu puudutavast on EKRE teema tema sõnul kergliiklusteed, valvearsti koha loomine uude suure valla tervisekeskuse ning konstaabli püsivalt Lihulas hoidmine – praegu käib see Ridala vallast.

le ligi 47 000 euro eest. Ankalte on Läänemaal Ridala vallas tegutsev bussifirma. Künnap on varem olnud Ridala valla Asuküla kooli direktor.

Nissi praegune vallavanem Ermil Miggur ütles, et vallavalitsus kaebas töövaidluskomisjoni otsuse kohtusse, sest polnud sellega nõus. Migguri sõnul pole Harju maakohus veel jõudnud asja arutamata hakata. Miggur märkis, et kuna tegu on poolelioleva koh-

tuasjaga, pole ta nõus kohtuasja kommenteerima. Töövaidluskomisjon tegi otsuse 17. mail.

Künnap on varem ajakirjandusele öelnud, et ei olnud teadlik korruptsioonivastase seaduse nõuetest. Künnap sõnul kinnitas vallavalitsuse finantsjuht tal, et elukaaslase ettevõttelt teenuste tellimine ei ole keelatud, kui teenus on turuhinnaga ja on võetud võistlevaid pakkumusi.

ANDRUS KARNAU

Kaia Kanepi mängud rikuvad unerahu

Läinud öösel kell 2 meie aja järgi (New Yorgis oli kell siis 7 õhtul) mängis Kaia Kanepi (pildil) veerandfinaalmatši USA tennisisti Madison Keysiga (WTA 16., 22aastane). Enne seda oli Kanepi kaheksandikfinaalis alistanud 20aastase venelanna Daria Kasatkina (WTA 38.) 6:4, 6:4. Üle seitsme aasta pääses Kanepi US Openil jällegi veerandfinaali.

Rahamuret ei ole

2010. aasta US Openi veerandfinaalile lisaks on Kanepi oma senise karjääri jooksul veel neljal korral jõudnud suure slämmi turniiridel kaheksa tugevama hulka. 2008. ja 2012. aastal Pariisis ning 2010. ja 2013. aastal Wimbledonis. Kokku seega kuus korda. Aga poolfinaal on jäänud seni unistuseks. Ehk õnnestus see barjäär ületada mõõdunud öösel?

Enne turniiri WTA 418. real asunud Kanepi on jooksvas edetabelis tõusnud nüüd 110. kohale. See positsioon tagab näiteks osavõtu jaanuaris Austraalia lahtistest meistri-võistlustest, kuigi alustada tuleb kvalifikatsiooniturniirist. Kindlasti on suur boonus ka võidetud 470 000 dollari näol, millest küll 30 protsenti läheb maksudeks maha.

Võistlussõidud ja elamine nõuavad tipptennisel suuri summasid ja esialgu saab Kanepi nüüd ennast muretult tunda. Maksta tuleb ka treenerile, kuigi Kanepi nimetab praegust abilis venelanna Alina Židkovat lihtsalt nõuandjaks. Edasistest koostööst pole juttu olnud.

Kanepi sattus anekdooti

Enne US Openit olid nad kümme päeva Houstonis valmistanud ja nüüdki istub Židkova pidevalt tribüünil. Židkova oli aastail 1993–2010 profitenisist, parim koht WTA tabelis (märtsis 2005) oli 51. Ühel korral on Židkoval õnnestunud võita isegi Serena Williamsit.

Elevis Kanepi ümber kasvab US Openil iga päevaga. Pärast võitu Kasatkina üle läks liikleve isegi anekdoot, kus Serena Williamsi mõõdunud reedel sündinud pisitütar jõuab 2035. aastal elus esimest korda US Openi veerandfinaali. Vastaseks saab ta aga – oh üllatust! – vigastuspausilt naasnud Kaia Kanepi.

Kui inimene juba laulu või anekdoodi sisse pannakse, on tegu vähemalt oma aja kangelasega.

AIVO PALJASMAA

Reformierakonna kandidaat sai trahvi

Reformierakonna kandidaat Haapsalu volikokku Kädly Künnap (pildil) sai trahvi 300 eurot.

Politsei pressiesindaja Olja Kivistik ütles, et politsei trahvis Künnapit selle eest, et viimane Turba kooli direktorina tellis ametiisikuna korduvalt transporditeenust oma elukaaslase äriühingult. „8. mail koostati Turba kooli direktorile väärteomenet-

luse otsus seoses korruptsioonivastases seaduses oleva toimingupiirangu rikkumisega. Karistuseks määrati trahv, mille suurus on 75 trahviühikut ehk 300 eurot,” ütles Kivistik.

Künnap ütles Lääne Elule, et politsei on oma otsuse teinud ja teda ei ole korruptsioonis süüdi mõistetud. Ta märkis, et kaebas töölepingu lõpetamise töövaid-

luskomisjoni, kes leidis, et Künnap töölepingu lõpetamine on õigustühine.

Künnap oli Turbas direktor 24. märtsini. Nissi vallavalitsus vabastas ta ametist usaldusekaotuse pärast. Nissi toonase vallavanema Peedo Kesseli sõnul rikkus ta korduvalt korruptsioonivastast seadust, kui tellis bussivedu oma elukaaslase firmalt Ankalte. 2012–2017 oli Ankalte esitanud arveid Turba kooli-

● JUHTKIRI

Möödunud nooruse igatsus

Sel nädalavahetusel sõidavad Haapsalus ringi Žigulid ja sääreväristajad, ei puudu ka sapikad ega Volgad. Kel rohkem viitsimist ajastutruu väljanägemisega pingutada, tõmbab selga krimpleenkleidi või Marati dressi. Igast endast lugupidavast baarist kostab mõnekümne aasta taguseid hitte alates ABBast ja Boney M-ist kuni Kalmer Tennosaare ja Laineni. Kõik see annab tunnistust, et käimas on nostalgiapäevad.

Teoreetiliselt võiks nostalgiapäevad hõlmata ka 19. sajandit ja/või sõjaeelset aega, kuid ikka kipuvad need olema tugevalt nõukogude aja poole kaldu. Ilmselt sellepärast, et neid, kes 19. sajandit mäletaks, meie hulgas enam pole ja ka eestiaegsed härrad-prouad eelistavad retrodiskol kepsutamise asemel aega veeta kodus teleri ees.

Nostalgia ehk minevikuigatsus on tunne (emotsioon), mis väljendub mineviku positiivses (üle)hindamises (vastukaaluks mingeile vajakajäämistele oleviku maailmas). Mida me siis nostalgiapäevadega õigupoolest taga igatseme? Vaevalt et selleks igatsusobjektiks on nõukogudeaegne kaubapuudus ja pikad defitsiidijärjekorrad poodides. Vaevalt on selleks ka KGB valvav silm, jaburad partei- ja komсомolikoosolekud, seltsimehelik kohus, kus arutati libastunud töötaja personaalküsimust, okas-traadiga suletud piir, riisunud liivarannad, läbi sahina kostev Ameerika Hääl või unistuste Soome televisioon.

Pigem igatseme taga möödunud lapsepõlve ja noorust, mil oli rohi rohelisem, taevas sinisem ja hommikul ärgates ei andnud ükski ter-visehüda tunda. Igatseme taga seda muretut aega, mil sai sõpradega hoovis joosta, mädamu-na või Ameerikat mängida. Igatseme taga seda kaaslaste imetlust, kui õnnestus hankida paar teksapükse või puukingad. Esmaspäeval raputa-me nostalgiahõngu õlgadelt ja ehk püüame näha head ka selles, mis meid praegu ümbritseb.

● TEISED LEHED

Henrik Roonemaa: mis ID-kaardiga tegelikult juhtus?

GEENIUS. Pärast seda, kui riigi infosüsteemi amet teisipäeva hommikul teatas, et Eesti ID-kaardis võib olla turvaauk, on IT-kogukond proovinud aru saada, mis tegelikult juhtus. Ilmselt on kõrvalistel isikutel võimalik kaardiga sisse logida ja allkirju anda ka ilma PIN-koode teadmata ja ilma kaarti omamata, kirjutab portaali Geenius vastutav väljaandja Henrik Roonemaa.

Asjaolu, et kohe pandi kinni avalike võtmete server, annab IT-spetsialistide sõnul loogilise aluse eeldada, et mingil põhjusel on võimatu osutunud võimalikuks: Eesti ID-kaartide avalikest võtmetest on võimalik tuletada salajased võtmed ehk meie elektroonilist identiteeti ja digiallkirju võltsida.

See pole mitte ainult Eesti ID-kaartidega seotud probleem, vaid ligi miljardit kogu maailmas välja antud kaarti puudutav mure. Järelikult on suurfirmas Gemalto kaartide tootmisel läinud midagi valesti. Eestile on kõige olulisem, et probleem ei ole mitte meie e-riigi arhitektuuris ega süsteemis laiemalt, vaid ühe tootja tarkvaras.

Roonemaa märgib, et meil on ringluses 750 000 nõrka ID-kaarti, millega tuleb midagi teha.

● LAUSELAEN

„Õhtu lõpuks otsustati, et võimalusel hakatakse taas taotlema samba oma esialgsele asupaigale toomist.”

EKRE Lääneranna valimiskoordinaator **Meelis Malk**
LE, 5. september 2017

Koolilapse teine tööpäev

Kooliaasta algus kipub mõtted ikka ja jälle hariduse teemadele viima ning isegi mitte ainult koolilaste vanematel ja õpetajatel, vaid vist peaaegu kõigil, kes on kuidagi kooliga seotud.

Kooliga oleme olnud või oleme seotud ju kõik. Seepärast ei jäta arutelud hariduse või hariduskorralduse üle külmaks eriti kedagi, kõik me oskame nendega kuidagi haakuda, kuidagi suhestuda.

Nii on kindlasti igal kunagisel koolijätsil ja praegusel lapsevanemal oma arvamus lapse kodutööde sisu ja mahu kohta. Olen aastatega harjunud nägema, et mida rohkem perekond haridust väärtustab ja mida tähtsama eesmärgina näeb, seda tolerantsem ollakse ka lapse kodutööde hulga ja õhtuste töötundide suhtes. Mitte aga ainult Eestis, vaid see suhtumine tundub olevat lausa rahvusvaheline. Sedamoodi osutub ju paljudele-paljudele täiesti vastuvõetavaks ja normikohasekski n-ö õppimiskallakuga koolide ja rahvusvahelise õppesuuna ülisuur kodutöömaht. Aasia maade koolilaste õpi-nukus ja tööharjumus on lausa le-gendaarsed.

Nii et kui on maailmas nõnda palju lapsevanemaid, kes väga suure õp-pemahu heaks kiidavad ja seda va-jalikuks peavad, siis turureeglilt, et nõudlus tekitab pakkumise, ei saa kuidagi halvaks tunnistada. Aga sel-lest hoolimata, kui ma mõtlen siin mitte millekski kohustatuna ega mil-legi või kellegi eest konkreetset vas-tutust tundmata oma laua taga nen-de asjade üle, on mul ikkagi kuidagi kahju neist lastest ja noortest, kes vanemas astmes pärast oma seitsme-kaheksatunnist koolipäeva alustavad kodus hiljem veel mitme ja mitme tunnist koduülesannete maratoni. Sa-mal ajal saavad samuti kaheksatunni-se tööpäeva järel koju laekunud lap-sevanemad üldiselt valida, kas telli-vad pitsa koju või hakkavad ise süüa tegema ja kas täna on tarvis tuba ko-ristada või võib selle homseks jätta.

Igatahes ei ole valdav enamik lap-sevanemaid ega üldse täiskasvanuid ju sunnitud oma õhtutunde palgatöö lisaulesannete peale kulutama (kui me ei arvesta ettevõtjaid, õpetajaid ja põllumehi künni-, külvi- ning ko-ristusajal).

Lugesin just äsja ajakirjandusest ka ühe võrdlemisi staažika õpetaja ning mitme lapse ema üleskutset teistele õpetajatele, et hoiduda las-tele koduülesannete andmisest. Mõ-

AIDI VALLIK
kolumnist

te koduülesandeid üldse mitte anda on tegelikult ilus ja laste vastu aus ning meeldib mulle ka, aga kaldun kurvalt arvama, et meie tänapäeva-ses maailmas on see vähemalt põhi-koolist alates teostamatu.

Koduülesannete põhjendus ise-nesest peaks olema tunnis oman-datud teadmiste ja oskuste kinnista-mine. Kinnistamine on iga uue osku-se või teadmise omandamise häda-vajalik etapp. Kõik siin ilmas vajab kordamist, kasutamist ja harjutamist, et aju lahterdaks selle lühimälu ase-mel püsimalle. Tõsi, kinnistamisega saaks tegelda ka koolis ja tegeldakse-gi. Kõigile meile on tuttav tunni üles-ehitus, kus alguseks kontrollitakse koduülesandeid (ehk kinnistatakse teist või kolmandat korda eelmises tunnis võetud teemat sellest olene-valt, kui palju jäi selleks aega eelmi-se tunni lõpus pärast uue osa edasi-võtmist). Kodutööde kontrollimise jä-rel võetakse edasi uus osa ning nüüd oleneb jumala ja õpetaja armust ja oskustest, kui palju tunni lõpus sel-le uue osa harjutamiseks aega jääb.

Kahjuks ei jäägi selleks ala-ti enam aega ning kahjuks tuleb lastel isegi uus osa kodus iseseisvalt lõpuni võtta, sest tunnis ei jõutud. Sellised asjad on saatanast, aga need tulene-vad peamiselt kahest asjast: õpetaja oskustest ja võimekusest ning elusa organismi (klassikollektiivi) funktsio-neerimise hälvetest mitmel mõeldaja ja mõeldamatul puhul. Klass koos-neb elus lastest, kes reageerivad nen-dega toimunud sündmustele (vahe-tunnis riielnud koristajatädi, eelmi-se tunni õpetaja toime pandud „en-nekuulmatu ülekohus”, laste omava-helised tülid, koolikiusamise episoo-did jms). Iga õpetaja teab, kui raske on klassis valitseva närvilisuse, ra-hutuse ja ärevuse korral oma tunni-kavast kinni pidada ja lapsed mida-gi omandama või kinnistama saada.

Niisiis antakse see koduülesan-deks, mida tunnis ei jõuta. Koos alg-

● Koduülesannete põhjen-dus iseenesest peaks olema tunnis omandatud teadmiste ja oskuste kinnistamine.

Tulumaksuvaba tulu tõus leevendab vaesust

Sissetulekute ja varade (jõu-kuse) ebavõrdset jaotust ühiskonnas mõõdetakse mitmesuguste statistiliste näitajatega, olgu selleks Gini korda-ja vms.

Üksikisiku tasandil, kellel avaldub vaesuslõksus olemine elukvaliteedi järjepidevas halvenemises ning või-metuses oma potentsiaali realiseer-rida, ei ole need arvulised näitajad mingi tähenduse ega tähtsusega. Riigile on need aga signaal, et tuleb as-tuda samme, võitlemaks vaesusega, sest see mõjutab nii ühiskonna sidu-sust, turvalisust kui ka majanduse ül-dist käekäiku. Teisisõnu, vaesus on ja peab olema ühiskondlik küsimus, mille lahendamist ei saa jätta üksik-isiku või turu lahendamata.

Silmakirjalik on süüdistada vaesu-ses ainult üksi üksikisikut, kes ei võta midagi ette oma heaolu parendami-seks. Paljud ametikohad on ka loo-mult sellised, kus ettevõtlikkus ei mängi suurt rolli majandusolude parendamisel.

URVE PALO
majandusminister,
SDE

Me ei saa nõuda rohkem ettevõt-likkust kõrgkvalifitseeritud töötajailt nagu meditsiiniöed, sotsiaaltöötajad, päästjad ja õpetajad, kes töötavad ka-heksa tundi päevas ja rohkemgi veel. Teisisõnu on sissetulekuline mahajää-mus paratamatult majandusliku, sot-siaal-ühiskondliku ja poliitilise süs-teemi viga, millega tuleb ka süsteem-selt riiklikul tasandil tegelda.

Eestis on parempoolsete era-kondade poliitikas jäetud vaesusküsimus tagaplaa-nile, sest nende maailma-vaateline arusaam taandab selle kü-simuse lahendamise üksikisiku ta-sandile. Avaldunud on see kõige pa-remini ettevõtjate eelisseisu asetami-ses ning nende soosimises kas või et-tevõtte tulumaksu kaotamise kaudu.

Vaesusküsimuse üle parda heit-mine praeguse valitsuse poolt läheks vastuollu sotsiaaldemokraatlike põ-himõtete ja väärtustega.

Esimese ja lähiajaloo ühe suuri-ma sammuna on võetud ette mak-

selt koduülesandeks planeeritud töö-vihikuülesandega. Jah, see ei ole õige ega hea. Hoopis parem oleks järgmi-ses tunnis, näiteks ülehommel, selle teemaga edasi tegelda.

Harjutada klassis, kõik koos, nii et kõik saaksid jooks-valt oma küsimustele vas-tused, saavutaksid vähe-malt elementaarse vilumuse iseseis-valt jätkamiseks. Veel parem, kui oleks aega harjutada ja kinnistada üheskoos ning õpetaja abiga tunnis või tundides seni, kuni kõik hakka-vad oskama. Aga siin tulevad mängu haridusseadus ja seltsimees õppeka-va, kus on kirja pandud ainete näda-la- ja aastatundide arv, samuti kõik teemad, mis tuleb selle tundide ar-vuga läbi võtta, ning oskused ja tu-lemused, mida peaksid lapsed nen-de aastatundidega (nt 35 või 70 või 105 tundi) saavutama.

Lugege õppekavu. Neis on kirjas väga palju asju. See aga, kui kevadeks õppekava läbimata jääb, annab las-tele ja õpetajale (kui lapsevanema-le) üldisemas mõttes ebameeldiva-maid tagajärgi kui liiga suur kodu-ülesannete maht.

Nii et koduülesanded saaks ole-matuks muuta ainult kahel viisil. Esi-teks, kui ühe aine tundide arv oleks nii suur, et iga kord ei peaks tingima-ta uue teemaga edasi minema, vaid saaks vahepeal terve tunni (või kaks) pühendada harjutamisele ning kin-nistamisele. Teiseks, kui õppekavas ette nähtud ainemahte vähendada poole jagu, nii et tekiks võimalus sa-ma teha. Aga isegi see ei kõrvaldaks mõningase iseseisva töö vajadust, nt kohustusliku kirjanduse lugemist ja uurimistööde tegemist.

Kuuldavasti olevat Soome asunud-ki õppekavade kärpimise tee. Oo-tan suure uudishimuga selle tulemu-si. Ma ei arva tingimata, et kui lap-sed õpivad koolis kvantiteedi mõt-tes vähem, siis jäävad nad rumala-maks. See, mida lapsed nt põhikooli lõpuks peavad teadma ja oskama, on siiski suures osas ühiskondliku kok-kuleppe teema. Kui mõtleme, mil-lise tempoga areneb me päevil tea-dus ja millises lademes tulvab pea-le uusi teadmisi, siis millisesse õp-pekavasse need ometi lõpuks kõik mahuksid?

supoliitiline muudatus, millega tõu-seb 1. jaanuarist 2018 üldine tulu-maksuvaba tulu 500 euron. Mida tähendab see enamikule töötajai-le? Näiteks seda, et järgmisest aas-tast kuni 1200 eurot kuupalka teen-ival töötajal – 75 protsenti kõigist töötajast – jääb kätte 62 lisaeurot igas kuus.

Enamgi veel, ligemale 57 protsen-dile kõigist töötajast, kelle sissetulek on praegu kuni 750 eurot kuus (mi-da on häbiväärselt vähel), jääb kätte ühe kuupalka suurune lisasissetulek ehk nn 13. kuupalk.

P aratamatult on nende seas valdavas osas maapiirkon-dades elavad ja töötavad inimesed, mistõttu on maksupoliitilises muudatuses ka regionaalpoliitilist mõõdet, ja see leevendab majanduslikku surutist ääremaadel.

Tegemist on pöördega õiglase-ma ja võrdsema ühiskonna ehitami-se poole.

Puidukoormaid on Rohukülas juba nii palju, et laoplatas on täis ja tuleb ladestada ka sadama sissesõiduteedele.

2 × ARVO TARMULA

KAUBAKOORMAD KASVAVAD

Palgivedu naaseb sadamatesse

Mullu kaotasid Läänemaa suured sadamad Virtsu ja Rohuküla puidu hinnalanguse tõttu suure koguse kaupa, tänavu ootavad sadamakaptenid paremat aastat.

AIVAR ÕEPA
info@le.ee

Puidukoormad on hakanud sadamaisse naasma. Tunamullu, 2015. aastal vähenes Väinamere sadamate haldaja, riigifirma Saarte Liinid kaubaveomaht tippaasta 2014. aastaga võrreldes viis protsenti, mullu järgnes sellele veel 13protsendine vähenemine. 949 000 tonnini küündinud kaubamahust sai kahe aastaga 786 000, st kokku ulatus vähenemine ligi viiendikuni.

„Paar aastat oli vaikelu. Skandinaavia puiduturgudel olid hinnad nii all, et siinsed puidukauplejad ei tahtnud enam vedada,” rääkis Saarte Liinide juhatuse esimees Villu Vatsfeld. „Väiksematel metsaettevõtetel tekitas see rohkem probleeme. Saaremaal on praegu üks meie partner pankroti äärel.”

Hiiumaa mets

Puidukaupmeeste hädad mõjuvad Läänemaal peamiselt Rohuküla sadamale, mille peaaegu ainus kaubagrupp ongi ümarpuit. „Ennustan ja usun, et lähed märki ennustus, et sel aastal tuleb parem tulemus kui eelmisel,” ütles sadama direktor Riho Sõrmus. „Aga täpsemalt loeme tibusid siis, kui aasta läbi.”

Saarte Liinide müügijuht Ants Tammleht pakkus tänavu Rohuküla külastanud ja veel saabuvate kaubalaevade koguarvuks kaksteist. Mullu oli neid vaid neli.

Praegu sadamas seisvad palgivirnad on peamiselt hiidlaste mets: Hiiu ettevõtte HMPK toob

Saarte Liinide juhatuse esimees Villu Vatsfeld.

Esiplaanile tõusis reisijatevedu

Pärast suure kaubaveo mahuga aastaid 2014 ja 2015 tõusis aastal 2016 Saarte Liinide suuremaks tuluallikaks reisijatevedu, hoolimata tõigast, et mullu olid Väinamere peamistel parvlaevaliinidel olud vedaja vahetumise tõttu väga hektilised.

Parvlaevade sadamatasudelt teenis kokku 13 sadamat haldav Saarte Liinid 2,5 miljonit eurot, kaubalaevade sadamatasudelt 2,1 miljonit.

Parvlaevaliinidelt teenitud tulu hulgas on ka Vjatšeslav Leedole kuuluva OÜ Väinamere Liinid sadamatasuvõlg 0,9 miljonit eurot. Leedo võlgneb viivistena lisaks 0,2 miljonit.

Võla tagamiseks lasi Saarte Liinid aasta alguses kohtul arestida Leedo teisele osahingule kuuluva parvlaeva St. Ola, mille kiirmüügihinnaks hindab sadamaettevõtte 0,8–0,9 miljonit eurot.

Võla asjus käib praegu ettevõtte juhi Villu Vatsfeldi sõnul endiselt kohtuvaidlus. „Kohtuveskid jahvatavad teatavasti aeglaselt,” märkis Vatsfeld.

Kokku teenis riigile kuuluv Saarte Liinid mullu 5,3 miljoni euroni küündinud käibe juures 0,7 miljonit eurot kasumit. Dividende ei makstud ja kasum lisandus varem kogunenud 8,7 miljonile eurole jaotamata kasumile.

palgid veoautodega mandrile ja laadib Rohukülas laevadele.

Sõrmuse sõnul on Rohuküla sadamas varem veetud ka killustikku – kui on käsil olnud suu-

rem teeremont lähikonnas – või näiteks teedehooldeks soola, samuti hakkpuitu. Turvast sadamasse hästi ei taheta, sest laadimisel tekkiv tolm häiriks rei-

sijaid. „Väga head kliendid on meil ka Morobelli traallaevad, kes Haapsalu sadamasse ei pääse,” lisas Sõrmus.

Killustik Saksamaale

Virtsu sadam on kaubaveo mahult Rohukülast ligi kümme korda suurem. Mullu käis sadamas 110 kaubalaeva, tänavu ootab Tammleht selle arvu kasvavat 130ni.

Enamiku mullusest kaubaveost moodustasid dolomiitkivi ja -killustik, mida laaditi Virtsu laevadele kokku 360 000 tonni. Kaalu poolest andis killustikuvedu Virtsust ligi poole kõigi Saarte Liinide viie kaubasadama (Virtsu, Rohuküla, Kuivastu, Roomassaare, Heltermaa) kaubaveomahust.

„Killustik läheb Virtsust muu hulgas ka Saksamaa ja Poola väetistehastesse,” ütles Tammleht.

30 laevatäit veeti Virtsust välja turvast, kümme laevatäit ümarpuitu ja kuus laevatäit hakkpuitu.

Sadamadirektori asetäitja Ilmar Piilmanni sõnul on tänavu osa kaubagruppidega lood muldusest kehvemad, osaga aga paremad. Kehvem on seis mulluse peamise kaubagrupi killustikuga, seevastu puiduveedu on kasvanud.

Eestisse planeeritavad ja juba ka ehitatavad uued puitu tootamiseks kasutatavad tehased tähendavad ka sadamale taas puidu väljaveo vähenemist. Kaubaveo vähenemist pole aga praegu millegagi kompenseerida. „Oleksime õnnelikud, kui mõni uus kaubagrupp juurde tuleks,” ütles Tammleht.

LÜHIDALT

Vargad võtsid kiriku eest EKRE reklaami

Luteri usu kiriku Karuse koguduse diakon Meelis Malk, kes on ühtlasi EKRE Lääneranna valla valimisorganisator, avastas teisipäeva hommikul, et vargad või vandaalid on kaasa viinud partei valimisreklaami.

„Tegin avalduse politseile, sest erakonna valimisreklaam, mis sai 1. septembril püsti, varastati 2. septembri ööl vastu 3. septembrit. Avas-tasin varguse alles täna hommikul, aga kontrollitud andmetel seda seal enam pühapäeval kella 12 paiku ei

olnud,” kirjutas Malk Lääne Elu toimetusele saadetud kirjas.

„Valimised on tore aeg ja mulle meeldib mõelda, et see reklaam oli lihtsalt nii ilus ja hea, et mõni inimene tahtis seda omale koju seina peale panna,” ütles Malk.

Kiriku ees oli meeter korda meeter mõõdus EKRE logoga plakat ja surfilipp, millel erakonna valimis-kampaania logo ja loosung „Anna-me tuld!”.

Andrus Karnau

Juuli ja august olid pulmakuud

Populaarsetel pulmakuudel juulis ja augustis sõlmiti Läänemaal tänavu 45 abielu, s.o peaaegu poole rohkem kui esimesel poolaastal kokku. Tänavu esimese kuue kuuga sõlmiti Läänemaal 24 abielu.

Abieludest 25 sõlmiti juulis ja 20 augustis (kaks neist sellekohase õiguse saanud vaimulike poolt). Lahutati vastavalt neli ja kaks abielu.

Lapsi sündis kahe suvekuu jooksul 34 – juulis 15 ja augustis 19. Juulis sündis 8 poissi ja 7 tüdrukut.

Augustis olid vastsündinuid 7 poisid ja 12 tüdrukut, sealhulgas üks paar poistest kaksikuid.

Surmakandeid koostati juulis 14 (mehi suri 6 ja naisi 8) ja augustis 18 (mehi suri 11 ja naisi 7).

Kaire Reiljan

ALLAN
JA KRISTJAN
ROOSILEHE
Disko

LAUPÄEV
9. SEPTEMBER

HAAPSALU KULTUURIKESKUSES

UKSED: 22⁰⁰

PILET 5€

HAAPSALU KULTUURIKESKUS / POSTI 3, HAAPSALU

Marimetsa Kapp
Lääne-Eesti maastikuratta sari 2017

Matsalu X rattamaraton

10.september 2017

Kirbla keskus

Distantsid 45 ja 20km

Stardid 12.00 ja 12.15

Lastesõidud 11.00

Registreerimine ja täiendav info
www.marimetsakapp.ee
www.facebook.com/MarimetsaKapp

• KOHALIKUD VALIMISED

Kes kandideerivad volikogudesse?

Kolmapäev oli viimane päev, mil sai registreerida kandidaate omavalitsuse volikogu valimisteks. Kuigi pärast on kandidaatidel veel kolm päeva aega oma avaldus tagasi võtta, saab juba esitada tõelähedase pildi kandidaatidest.

Lääne-Nigula (25 kohta volikogus)

Kandideerivad Keskerakond (6 kandidaati), Reformierakond (11), SDE (30), EKRE (13), valimisliidud Ühinenud Kogukonnad (37) ning Kodune ja Kultuurne Nõva (7).

• **Keskerakond**

Elari Saar
Rain Poolen
Üllar Neemrand
Arvo Kirs
Toomas Peterson
Kalle Saar

• **VL Ühinenud Kogukonnad**

Mikk Lõhmus
Riina Gilden
Mai Jõevee
Tenno Laanemets
Jüri Ott
Einar Pärnpuu
Arvo Riisalu
Jaak Aasma
Ahto Jõgi
Andres Kampmann
Lauri Lilleoks
Renno Silde
Kadri Lukk
Eevi Rätsep
Ants Siig
Peeter Zolotov
Maris Hein
Andre Oja
Margus Ojamäe
Piret Riis
Allan Kelder
Lembit Kivistik
Jaanus Mägi
Andrus Post
Julia Sirkel
Raimond Danilov
Indrek Urbas
Reelika Toom
Laine Belovas
Aivo Hirmo
Margus Kask
Erlend Kotkas
Margus Laidmets
Ülle Schönberg
Toomas Tammeorg

Kalle Orumaa
Mare Laide
Marge Kanna
Marju Heldema
Mati Kallemets
Meinhard Ledis
Oliver Tammemägi
Tiina Tuulik
Urmas Muld

• **Valimisliit Kodune ja Kultuurne Nõva**

Kaidi Silver-Schöbe
Virve Tauts
Ivo Karindi
Margus Ollema
Ilme Peedosen
Silja Silver
Inge Teslikova

• **EKRE**

Ülle Heinleht
Andre Karja
Argo Kliss
Elvo Leppmaa
Ahto Lääts
Kaytlin Lääts
Hardi Rehkalt
Merilin Saska
Lidya Tee
Olev Tähiste
Mario Uustam
Aare Vaalma
Halja Veersalu

Lääneranna vald (21 kohta volikogus)

Kandideerivad EKRE (15), Keskerakond (1) ning valimisliidud Lääneranna (42) ja Nelja Valla Ühisjõud (20)

• **Lääneranna valimisliit**

Ain Saare
Andri Annerviek
Anneli Pikkmets
Annika Urbel
Ants Mölder
Arno Peksar
Eva Kääramees
Ilme Figol
Ireen Kangro

Jaak Kastepõld
Jaanus Välimäe
Janar Sõber
Jüri Hinsberg
Jüri Mõniste
Kaido Saak
Kaja Lotman
Kalmer Nellis
Kaspar Arusalu
Kristel Rohumägi
Kristi-Carolina Reinmaa
Kuuno Anijärv
Maidu Leever
Mairo Kanter
Mardo Leiumaa
Mare Paarasma
Margit Merila
Mart Viipsi
Meelis Holter
Mikk Pikkmets
Olavi Vainu
Peep Põldäär
Pille Kaisel
Pille Saatmäe
Ragne Kalmet
Raimond Lobjakas
Saima Soobard
Sivar Tõnisson
Stanislav Nemeržitski
Tauno Tähe
Tiina Lobja
Vallo Kappak
Veiko Laev

• **Valimisliit Nelja Valla Ühisjõud**

Rait Maruste
Kaimo Adler
Kersti Ajaots
Maie Ausmeel
Kaljo Brandt
Andres Hirvela
Kristi Küttmann
Priit Laev
Tiiu Meriorg
Valentin Morozov
Õie Palu
Eha Raja
Küllü Raudsik
Jüri Rummel
Heino Sabiin
Marika Sabiin
Vladimir Selge
Marika Soobard
Sirje Tamme
Lembit Tammsalu
Tarmo Viikmaa

• **EKRE**

Meelis Malk
Rein Merila
Rene Kask
Marek Kast
Avo Kiisk
Viktor Kruuse
Triin Kuusk
Jaan Laats
Riho Mägist
Laur Oberschneider
Raul Oberschneider
Ülle Pärnpuu
Priit Tein
Signe Tetsmann
Liidia Truumees

• **Keskerakond**

Arvo Kivisto

Haapsalu (25 kohta volikogus)

Kandideerivad valimisliidud HaRi (41) ja Meie Inimesed (25), Keskerakond (28), Reformierakond (23), SDE (15) ning EKRE (12)

• **Valimisliit HaRi**

Urmas Sukles
Ilona Aasvere
Kalju Aigro
Ants Ale
Arne Buht

Mati Hunt
Aleksander Joonasing
Toomas Kallemets
Ülo Kalm
Antti Kammiste
Lea Kiis
Kalle Kruusma
Tiina Kütt
Andres Laidre
Elerin Lees
Riho Lepp
Harry Lindemann
Alo Lõps
Eva Makienko
Andri Meriloo
Tiit Moor
Andrei Mändla
Ly Märss
Tõnu Parbus
Terje Parra
Kaja Rootare
Madis Raudsepp
Sulev Saareväli
Siim Saareväli
Kaido Sasse
Mati Seppi
Rene Serg
Tõnis Siir
Karin Zahharov
Anu Tamm
Virge Tiik
Eleri Tänav
Riho Varik
Jaak Veskimägi
Lauri Väli
Jari Wickström

• **Valimisliit Meie Inimesed**

Merle Mäesalu
Toomas Schmidt
Kaido Antsve
Tiia Treimann-Differt
Arnold Juhans
Aime Koit
Koit Latik
Raimond Lunev
Margus Maiste
Anželika Murik
Katrin Nuuter
Ahti Olesk
Kaija Paalberg
Toomas Post
Rea Raus
Heli Reichardt
Aive Saadjärv
Jüri Saar
Lea Samarajev
Arles Taal
Heino Tamm
Maia Tohver
Toivo Tomingas
Andrei Tšerepanov
Kristjan Tõlk

• **Reformierakond**

Lauri Luik
Reimo Nebokat
Urmas Koppe
Erki Teras
Kädly Künnap
Olev Peetris
Veiko Aasa
Erki Erik
Helina Evert
Rait Kikas
Janar Kuld
Silvi Kurisman
Jaanus Müür
Karel Möll
Karel Nappus
Urmas Naudre
Olari Nebokat
Mari-Liis Pällo
Anti Ratas
Reimo Saar
Kari Antero Tynkkynen
Caspar Vikkisk
Sulev Vare

• **Keskerakond**

Peeter Vikman

Jaanus Karilaid
Malle Õiglas
Helen Rammu
Helle Saarsoo
Reelika Ender
Marvel Alp
Janek Hiimäe
Viive Marleen
Riima Velbre
Andreas Rahuvarm
Jana Koel
Sirli Olgo
Tiit Kirs
Aare Tamm
Vladimir Padama
Heikki Sool
Margot Maatoa
Ülo Telgmaa
Veikko Pärnaste
Juliana Sommermann
Nelli Naison
Kalle-Kusta Tõnisma
Viljar Paas
Valeri Larionov
Raul Kuusk
Natalja Koropets
Ülle Karjane

• **EKRE**

Toomas Vallimäe
Kalju Hepner
Ville Jakobson
Ille Palusalu
Riina Raba
Marge Kuris
Toomas Kivisalu
Aarne Kritt
Tiit Karu
Jana Saar
Aivar Rohilaid
Ella Vallimäe

• **SDE**

Valdo Maisalu
Koit Klimberg
Mirjam Suurkivi
Niina Leika
Markku Olavi Lehtonen
Heli Kaldas
Kaido Sipelgas
Kaja Mander
Natalja Duškina
Maie Kram
Triin Jugapuu
Heinar Tuulberg
Tatjana Joonasing
Regina Multram
Kai Huul

Vormsi vald (9 kohta volikogus)

Vormsi volikokku kandideerib üks valimisliit Terve Vormsi (19 kandidaati) ja Keskerakonna nimikiri

• **Valimisliit Terve Vormsi**

Arkadi Tammik
Arvo Allik
Harry Rosenblad
Madli Tarjus
Ada Ojasaar
Ene Sarapuu
Tanel Viks
Kaido Valm
Gert Kanarbik
Toomas Mätlik
Toomas Puurmann
Sven Rammul
Heino Paulus
Heily Piip
Algor Streng
Meeme Veisson
Ivo Sarapuu
Mikk Varblane
Ilmar Koppelmaa

• **Keskerakond**

Toivo Hokkonen
Aavo Jüristo

KESKKONNAAMET

TEADE OÜ NIGULA PIIM MUUDETUD KOMPLEKSLOA NR KKL/317499 EELNÕU VALMIMISE KOHTA

Keskkonnaamet teatab vastavalt tööstusheite seaduse § 34, et OÜ Nigula Piim (registrikood 10470534) käitise asukohaga Leediküla, Lääne-Nigula vald, Lääne maakond esitas 28.08.2014 vastavalt tööstusheite seaduse § 51 lg 1 kompleksloa nr KKL/317499 muutmise taotluse ning on valminud kompleksloa nr KKL/317499 muutmise otsus ja muudetud keskkonnakompleksloa eelnõud.

Kompleksloa muutmist taotleti, kuna Leediküla veisefarmi on ehitatud uus noorloomalaud 230 loomale. Uus laud koos uue sõnnikuhoidlaga kuuluvad Nigula Põld OÜ-le, kuid moodustab OÜ-le Nigula Piim kuuluvate lautadega ühe käitise. Nigula Põld OÜ ja OÜ Nigula Piim soovisid lisada uue lauda ja sõnnikuhoidla OÜ Nigula Piim kompleksloasse KKL/317499. Uue lauda ehitamisega muutus ka käitise tootmisvõimsus. Taotletav tootmisvõimsus on 555 piimalehma ja 781 noorlooma (sh 90 kinnislehma ja 270 vasikat). Kokku 1336 loomakohta. Planeeritav tootmisvõimsus on 4900 tonni piima aastas.

Keskkonnakompleksloa muutmise taotlusega ja muutmise otsuse eelnõuga saab tutvuda Keskkonnaameti Rapla kontoris, aadressil Tallinna mnt 14, Rapla või Keskkonnaameti keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS aadressil kotkas.envir.ee. Ettepanekuid ja vastuväiteid otsuse eelnõule saab esitada Keskkonnaametile teate avaldamise päevast ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded kahe nädala jooksul. Täiendav info tel 484 1178 või e-posti aadressil info@keskkonnaamet.ee.

Vanavaralaat Haapsalu piiskoplinnuses on kui ekskursioon minevikku, seda võib uudistada midagi ostmata.

3 × ARVO TARMULA

HAAPSALU SÜGIS

Nostalgiapäevad viivad Haapsalu ajas tagasi

Jälle on kätte jõudnud aeg, mil saab kapi põhjast välja tirida retrohõngulised riided ja aksessuaarid, garaažist välja ajada endisaegse sõiduki ning kõige sellega minna See teatrisse ehk tootmiskoondisse Vikero nostalgiapäevi pidama.

MALLE-LIISA RAIGLA
info@le.ee

„Kaltsupoed ostetakse tühjaks,” ütles nostalgiapäevade korraldaja Roman Sultangirejev ehk Rommy.

Tema sõnul on ajastutruu riietus nostalgiapäevadel oluline, sest peale iga-aastase moedemonstratsiooni liigub tänavu linna vahel ka moepolitsei, kes teeb pilti. Kõik pildid pannakse nostalgiapäevade Facebooki lehele üles.

„Parim võidab vabal valikul reisi ükskõik kuhu omal kulul,” ütles Sultangirejev.

Sultangirejevi sõnul riietavad nostalgiapäevade fännid end iga kord ise moodi, kuigi alati on kohapeal kindralid ja militsionärid, kes korda valvavad.

Oma bussipeatus

Nostalgiapäevad leiab tänavu kergemini üles, kui bussist väljuda Nostalgia peatuses, mis asub Vaba 10 maja ees. Seal peatuvad ka bussid, mis viivad ümber Haapsalu sõitma.

Sealtsamast algab tänavusel nostalgitsemisel esimest korda korraldatav öösõit. Veoauto juhtimisel sõidetakse läbi toona populaarsed kohad: tehakse tiir ümber viigi, käiakse Lääne Kaluri territooriumil, kus tegutses omal ajal üks kuulsamaid väljaspool Tallinna asunud varieteesid. Samuti viib öine sõit raudteejaama ja Lossiplatsile ning lõpeb samas Nostalgia peatuses.

Kontsertidel See teatris ehk kunagises tootmiskoondises Vikero esinevad tänavu ainult livebändid. Esimesel päeval mängivad Peramaa parunid ja naisansambel Kompvek, teisel öhtul V.I.A 69 ning Regina ja Madis Kari.

Vanad automootorid ja motovarustus on uunikumide taastajate hulgas hinnatud kaup.

Haapsalu 13. nostalgiapäevade lühikava

Reede, 8. september

- 21 nostalgiapäevade avamine See teatris ehk kunagises tootmiskoondises Vikero (See teater, Vaba 10)
- 21.30 öösõit, Haapsalu ajalooliste paikade külastamine

Laupäev, 9. september

- 12 kogunemine paraadiks Mulla tn ja Lihula mnt
- 13 paraad peatänavalt piiskoplinnusesse, piiskoplinnuses laati ja kontsert
- 14.30 autode vigursõit Lossiplatsi parklas
- 11–15 tasuta raamatute laati Haapsalu kultuurimaja ees
- 20 puhkeõhtu „Külvipidu”, tantsuks V.I.A. 69, Regina ja Madis Kari väike mälestuskontsert Marina Sillastele ja Mihkel Pomerantsile
- 23 Ennu Ratas Haapsalu kuursalis, ans Laine, Kristo Rajasaare

Pühapäev, 10. september

- 12 nostalgiapäevade ametlik lõpetamine See teatris
- 14 Kose näiteseltsi Kikerdis lavastus „Mulluta Mari ja Uiu küla”
- Ardi Liivese jutu põhjal dramatiseerinud ja lavastanud Maie Matvei

● „Parim võidab vabal valikul reisi ükskõik kuhu omal kulul,” ütles nostalgiapäevade korraldaja Roman Sultangirejev.

Teatri õuel ja maja teisel korrusel on kavas näidata filme vanade filmiparaatidega. Aparaadid 35millimeetrise filmide näitamiseks sai See teater Saaremaalt.

„Igalt poolt võetakse maha, meie võtame kasutusele,” ütles Sultangirejev filmiparaatide kohta. Peale nostalgiapäevade on teatril kavas edaspidigi näi-

data filme nende aparaatidega, samuti luua kinoklubi.

Endiselt on populaarne paraad

Nostalgiapäevade populaarseim osa on endisaegsete sõidukite paraad laupäeva keskpäeval. Kui palju osaleb paraadil autosid, ei ole korraldajad osanud ühelgi aastal öelda, kuid iga aastaga on neid järjest rohkem. Paraad kulgeb spordihoone juurest läbi linna Lossiplatsile, kus on peale autode väljanäituse ka vanakraami laati.

„Tänavu on nii palju müüjaid, et kohe on!” ütles Sultangirejev.

Varasemal aastail on müüdud kõike, mis nõukogude ajal vähegi kasutusel oli, riietest ja piimapüttidest kuni tänapäevalgi populaarsete vahvlimasinateni.

Järjekorras juba 13. nostalgiapäevad on omanäoline niisüüritus, millega on kaasa tulnud terve linn. Peale See teatri on üritusi ka Vanakinos, mis on ametlik oöklubi, kuursalis, kus esineb ansambel Laine, Africa oöklubi, kus esineb Bad Boys Blue, Soffas, kus toimub teemakohane milonga, ja Aptekis.

Loomaarsti märkmed

106. osa

ANN MARI
ANUPÖLD
Piirsalu
loomaarst

Millal viimati koera-omanikuga sõbrunesite?

Kuidas te viimati mõne uue inimesega tutvavaks saite? Kas töö juures või poejärjekorras? Või internetiavarustes tuulates? Kuidas tutvuda uute inimestega? Digimaailmas ei pruugi see olla kuigi keeruline, aga päriselus ei lähe ju üldjuhul lihtsalt tänaval esimese ettejuhtuvaga juttu puhuma. „Tervist, kuidas teil läheb? Ilus mantel, kust see pärineb?” Tõsi, mõni inimene teeb selle lükkema pilgutamata, aga keskmise eestlase omasoodu hoidmise kalduvus ei luba tal niisama avalikus ruumis suhtlema hakata. Igatahes mitte päise päeva ajal. Võõrastega ja veel kaine peaga.

Kujutage aga ette sama olukorda ja lisage sinna komplekti üks ulakas noor koer, kelle meelest on inimesed maailma kõige ägedamad asjad üldse, mistõttu on talle vastu jalutav võõras juba kaugelt kotkasilmaga fikseeritult tema uus parim sõber. Vaatamata omaniku pingutustele oma koera lühikesse rihma otsas taltsutada, suudab ta viimasel hetkel siiski lahti rabelda, ühe suure hüppega võhivõõrale vastutulijale ligi kapata ja esijalad tema uhiuue mantli peale asetada. Ega koeraga saa pahandada, sest tema silmadesse vaadates kohtute üle pika aja ühe siira hingega, kellel on tõesti hea meel teid näha lihtsalt teie enda pärast. Ähkides ja puhkides jõuab lõpuks ka omanik oma neljajalgsele järele. Tema katse Bossel kraest kinni haarata nurjub, sest see juba tant-siskleb teie ümber. „Palun väga vabandust, tavaliselt ta nii ei käitu,” ütlevad omanik, kättega Bosse poole vehkides ja altkulmu te mantlile tekkinud suuri kääpajälgi hinnates. Te naerata. Tühja neist plekkidest, sest see koer on nagu ootamatu päikesekiir te seni hallis päevas. „Sellest ei ole midagi. Koerad meeldivad mulle. Mis ta nimi on?” Vestlus ongi algatatud ning päeva lõpuks ei ole teil võib-olla mitte ainult üks uus sõber, vaid lausa kaks.

Ka meie pere koerad on siiani paistnud silma ülevoolava inimarmastusega, mida on nad lahkelt nõus kõigile jagama, kes aga neile tähelepanu osutavad. Et sellist käitumist on võimalik oma kasuks pöörata, sellest sai minu vend juba varakult aru. Kuigi ta üldjuhul ei olnud eriline koerajalutaja ega looduses matkaja, võis ta strateegilistel hetkedel ootamatult ja väga pikaks ajaks neljajalgsete seltsis hahituda. Tema tähelepanu keskpunktis oli siis üldjuhul taas mõni kena tütarlaps, keda oli võimalik koera abiga kavalalt ära võluda. Meie tolleaegne esimene karjakoer Kamskin võttis seda tegevust stoilise rahuga. Eks ta võinud ju kaasa mängida, kui tema ainus ülesanne oli nunnu olla ja patsutamise peale saba liputada.

Täiesti omaette suur tutvuste ja sõpruste ringkond on aga koerasõbrad omavahel. Koerte jooksuplatsid, trennid, näitused ja muud teemad ühendavad suurt hulka inimesi ning inimesed ühendavad omakorda omavahel koeri. Et need tutvused aga alati probleemideta ei laabu, on siililegi selge. Nii nagu paljud inimesed ei klapi, nii on ka hulgaliselt koeri, kellele juba kaugelt üksteise lõhn ei sobi. Kuigi inimesed justkui sooviksid suhelda, panevad koerad sellele kiiresti piiri ette. Neile sõprus ei sobi ja kogu lugu. Vältida saab seda senikaua kui võimalik, aga mis juhtub siis, kui koer, kass ja ehk mõni kodulindki leiab end seisust, kus luuakse uus kärgpere, ning selle keerises ei pea mitte ainult eri perede lapsed omavahel sõprust sobitama, vaid ka loomad pannakse sundseisu? Sellest võib kiiresti tekkida tugev stress ning esimene uue pere tüli juba ootabki nurga taga. Kui on tähtis, et uued loomad võimalikult positiivsete emotsioonidega kokku saaksid, tasub esimene kohutamine teha neutraalsel territooriumil. Ei ühe ega teise koera kodus, ja parem, kui ilma rihmata.

Tihti peale tunnetavad koerad juba rihma hoidva omaniku pingeid ning nad võivad sellest närvi minna, kuigi pole põhjust ärrituda. Kasside klappimine on selles võtnes veel keerulisem, sest neutraalse territooriumi leidmine eeldab transportimist, mis võib nii mõnelegi kassile juba tähendada tugevat stressi. Teinekord aitab, kui neid mõneks ajaks hoida sama majapidamise eri ruumides, et loomad jõuaksid võõra tegelase lõhnade ja helidega harjuda. Kaubanduses ja loomakliinikuis on ka mitmesuguseid preparaate, mis aitavad neis oludes stressi leevendada. Alustades endorfiinidega rikastatud difuuseritest ja kaelarihmadest kuni rahustavate toitudeni välja. Kui loomade omavaheline läbisaamine on hädavajalik, peavad inimesed lihtsalt natuke leidlikumad olema. Millal te viimati üldse mõne koera ja tema omanikuga sõprust sobitasite?

Kirju Buenos Airesest

60.
osa

JÄRJELUT

EIA UUS

Ahaa, sellepärast ma Franki valisingi, tundus üsna jabur ja keerule. Telefon heliseb, vajutan klahvidel numbrikoodi, avaneb sein telefoniputka taga ning ole-megi baaris.

Agaa kõik on vale, mulle ei meeldi üldse. Ruum on kõrge ja kõle, olgugi et suure ruumi tagumine osa on kahekorruseline. Olin lugenud kirjeldust, et see on täitsa Gatsby või täitsa kuivseaduse aegne, aga ei, ei ole ju üldse! Tohtu suured lühtrid, punased sametdiivanid, moodne popmuusika. Kõik on vale. Shanghais ja mujal, kus olen käinud, viitab *speakeasy* siiski nii ajastule muusika mõttes kui ka nimele endale selles plaanis, et madalad laed ja salapära.

Istume, tellime kokteileid. Mõtle, et see teeb vahest *speakeasy* pidamise odavamaks, et ta ei paikne peatänaval kallis kinnisvaras ega isegi restoraniks loodud pinnal: ei pea tal olema suurte akendega fassaadi ega miskit. Tüdruku peika palub oma parima sõbra ees vabandust eelmise päeva peretüli pärast ja teeb

ilulise kõne teemal, miks nad sõbrad on. See on väga hinges-tatud, stiilis „ma armastan sind, mees”. Ta pruut ütleb, et tema meelest sobivad mehed omavalhel sõpradeks just seetõttu nii hästi, et üks on alfa ja teine tasakaalustab teda.

Vaikus.

Teine mees sisistab läbi ham-maste: „See on kõige hullem asi, mida keegi mulle kunagi öelnud on!” Olen valmis oma pead vastu lauda taguma, sest algab järjekordne draama ja ma ei saa aru, kuidas saavad inimesed nii normaalsed ja toredad ja intelligent-sed paista ning siis tõemeeli selliseid telenovelasid etendada. Muidugi proovitakse mindki kahe tule vahele kista. Teine mees, kes on selline paksuke ja pehmeke, on südamepõhjani solvunud, et tüdruku meelest ei ole ta alfa. Loetleb ette, kuidas keskkoolis oli ta oma maja kapten ja mida kõike veel. Keskkoolis. Üle kümne aasta tagasi... Tüdruk seletab, et kõik ei peagi alfad olema. See poiss polnud ilmselgelt kunagi kaalunud võimalust, et tema ei ole.

Saan aru, et kodusest turva-ümbrikust on vaja ka sellepärast

vahel eemale minna, et meelde tuleks, kui head inimesed Eestis mu elus on. See on inimkatse-eksitusmeetod.

Vahepeal naaseb meie juurde võib-olla 37aastane kõhn poisipeaga naine, kellega samal ajal saabusime. Olime talle lubanud, et kui pimekohting osutub õduseks, saab ta tulla meie seltskonda. „Ta on mu unistuste mees!” hüüab ta kirklikult. „Ma abiellun temaga! Kahjuks elab ta praegu Miamis, aga ta võtaks mu endaga kaasa! Miks ma ei peaks temaga Miamisse minema? Kujutage ette, mina Miaaaamis!” Ta on väga armas. Olen aru saanud, et väga-väga paljud *porteño*-d on viimastel kümnenditel just Miamisse imigreerunud ja seal on ülisuur Argentina kogukond.

Saan auhinnatud baarmenilt teada: Argentina majanduskriisid

• Tüdruk seletab, et kõik ei peagi alfad olema. See poiss polnud ilmselgelt kunagi kaalunud võimalust, et tema ei ole.

13. NOSTALGIAPÄEVAD

13. NOSTALGIAPÄEVADE PROGRAMM

REEDE, 8. SEPTEMBER

Tootmiskoondis Vikero (See teater, Vaba 10)

kl 20 Avatakse uksed

kl 20 Kino Klubi (See Teatri õuel ja 2. korrusel)

Vanade aparaatidega näitavad vanu filme Eimar Sikmann ja Riho Luhter, tantsuks V.I.A. PERAMAA PARUNID ja naisansambel KOMPVEK. Pääse 7 €.

kl 21 Nostalgiapäevade ametlik avamine (See teatri õuel)

kl 21.30 ÖÖSÖIT (Haapsalu ajalooliste paikade külastamine)

LAUPÄEV, 9. SEPTEMBER

kl 12 Kogunemine paraadiks Mulla tn ja Lihula mnt

kl 13 PARAAD peatänavalt piiskopilinnusesse

Piiskopilinnuses: laat, täika, ans Mesi ja Oruka punt (Vello Orumet-sa laulud), tantsurühm Must Kohvi ja Cho-Co-Late, slaaviühing Böli-na, Moedemmm, loterii (iga loos võidab)

kl 14.30 Lossiplatsi parklas autode autode vigursõit

kl 16–19 Nostalgilised, line-tants

Lääne maakonna keskraamatukogu (Posti 3)

kl 11–15 Tasuta raamatute laat

Tootmiskoondis Vikero (See teater, Vaba 10)

kl 20 Avatakse uksed

Tantsuks V.I.A. 69. Regina ja Madis Kari väike mälestuskontsert Marina Sillastele ja Mihkel Pomerantsile.

kl 20 Kino Klubi (See teatri õuel ja 2. korrusel)

Vanade aparaatidega näitavad vanu filme Eimar Sikmann ja Riho Luhter. Pääse 7 €.

Haapsalu Vanakino (Suur-Lossi 14), nostalgiapäevade ametlik ööklubi

kl 20 Avatakse uksed

kl 21 DJ Lauri Herman (raadio Elmar). Pääse 5 €.

PÜHAPÄEV, 10. september

Tootmiskoondis Vikero

(See teater, Vaba 10)

kl 12 Nostalgiapäevade ametlik lõpetamine. Oksjon

kl 14 Kose näiteselts Kikerdis lavastus „Mulluta Mari ja Uiu küla”. Lavastaja Maie Matvei. Pääsmed 3 ja 2 €.

INFO: FB nostalgiapäevad, info@seeteater.ee

TEATED

Liiklusest nostalgiapäevadel

13. nostalgiapäevade korraldajad paluvad vabandust liikluses tekitatava segaduse pärast

• öösõidu tõttu 8. septembril kell 21–22.30;

• endisaegsete sõidukite paraadi tõttu 9. septembril kell 12–14 Mulla tn – Lihula mnt – Posti tn – Karja tn;

• autode vigursõidu tõttu 9. septembril kell 06–16 Lossiplatsil.

Samuti palume vabandust See teatrimaja (Vaba 10) naabrite ees võimaliku lärmi tekitamise pärast 9. ja 10. septembril ürituste ajal!

SEE Teater MTÜ

RIDALA VALLAVALITSUSE TEADE

Detailplaneeringu osaline kehtetuks tunnistamine

29. augustil otsustas Ridala vallavolikogu tunnistada osaliselt (positsioon nr 4 riigi reservmaal) kehtetuks Ridala vallas Uuemõisa alevikus 2011. aastal koostatud Hoolekandeküla maaüksuse detailplaneeringu seoses Uuemõisa alevikus asuva Neeme tn 3 maaüksuse vormistamisega munitsipaalomandusse.

Otsusega saab tutvuda Ridala valla kodulehel <http://ridala.kovpt.ee/kehtestatud-detailplaneeringud>. Info telefonil 472 4447.

Ridala vallavalitsus

Loe veebis www.le.ee

ÖNNITLUSED

LUULE JA JAAN

Olgu päike teil päevade pärjaks, armastus kodukolde tuleks!

Õnnitleme 55. pulma-aastapäeval.

Lapsed ja lapselapsed

TOIVO KLEEMAN

70

Palju õnne juubeliks soovivad abikaasa Silva ning pojad Andrus ja Margus peredega.

KULTUURITEATED

• TERVIS JA SPORT

Fra Mare Day Spa basseini- ja saunapark avatud iga päev 13–22; kl 19 vesiaeroobika. Day Spa pilet E–N 10,50 €; R–P 14 €.

Sügisel eripakkumine – kohvi-šokolaadimähis 56 €; maniküüri ja pediküüri komplekshooldus 39 €; näomassaaž ja mask 30 €. Broneerimine tel 472 4612 ja 472 4600, spa@framare.ee.

Spaahotelli Laine vee- ja saunakeskus avatud E–L kl 6–9 (3 €), 13–22 (7–10 €), P 6–9 (3 €), 9–22 (10 €). Treeningusaal avatud iga päev kl 6–22 (4 €). Täpsem teave ja broneerimine tel 472 4414.

• TANTSUÕHTUD

Fra Mare À LA CARTE restoran Bergfeldt ja lobby-baar (Ranna tee 2): P–N 12–23 ja R, L 12–24. L, 9. sept kl 20.30 tantsuõhtu, mängib Principial. Tel 472 4605, 503 7289. Vt framare.ee.

Restoran Blu Holm (Sadama 9/11) P–N 12–23, R–L 12–24. R, 8. sept kl 20 tantsuõhtu, mängib Rain Poolen & Imre Raidla. L, 9. sept kl 20.30 tantsuõhtu, tantsuks mängib ja laulab Urmas Koppel. Tulokul 14. okt kl 20 Kalle Sepp ja ansambel Locomotiiv.

• KINO

Haapsalu kultuurimajas 7. sept kl 17.30 animafilm „Paras pähhel 2”, pilet 3 €. 8. sept kl 20; 10. sept kl 16; 12. sept kl 19 ja 14. sept kl 19.30 film „Tulbipalavik”, pilet 4 €.

• TEATER

SEE teatris 10 sept kl 14 esitleb Kose näiteselts Kikerdis lavastust „Mulluta Mari ja Uiu küla”. A. Liivese jutu „Tormipüha” järgi dramatiseerinud ja lavastanud Maie Matvei. Piletid 3 ja 2 eurot.

läbi seina minna või näiteks vanaaegse külmkapi.

Tellisin endale Uberi järele, telefon näitas, et saabub imekaunis noor naine. Kui ta kohale jõudis, selgus, et foto on tehtud võib-olla 15 aastat tagasi. Või on taas tegu selle Buenos Airesse kiirvanandusega... Hakkasime sõitma, tüdruku peika jooksis meile paarsada meetrit järele – väga kiiresti! –, sest unustasin tema kätte paber-koti, milles oli restoranist kaasa võetud salatinate ja steigitükke.

Palusin uuesti auto peatada, et tagaistmelt ette Valeria kõrvale ronida. Väga vahva naine! Rääkis mulle kõik ära, mida ma teadma pean. Kurtsin, et 40aastased Buenos Airesse mehed käituvad heitlikult nagu teismelised tüdrukud ja see võtab mind alata-sõnatuks.

„Kas sa siis ei tea? Meie mehed on selle poolset kuulsad!” ütles ta. „Neil on luksus mängida kirklikku latiino armastajat, sest siin linnas on lihtsalt nii palju imekauneid naisi! Kui mees ühega oma šansid maha mängib, on alati järgmine kaunitar varnast võtta!” Järgneb

• MUUSEUMID

Rannarootsi muuseum on suletud remondi tõttu. Röömsa taaskohtumiseni uuel aastal.

Rõude muuseum avatud L ja P kl 11–16, muul ajal ettetellimisel tel 5683 1203. Avatud näitus „20. sajandi rõivad ja peakatted”.

Hanila muuseum avatud ettetellimisel. www.hanilamuuseum.ee.

Ants Laikmaa majamuuseum ja park (Kadarpiku küla, Lääne-Nigula v): K–P 11–16. www.salm.ee. Prantsumaal tegutseva graafiku Laura Lainvää tööde näitus „Kohutised” avatud 7. septembrini.

Haapsalu raekoda (Kooli 2) on 17. septembrini avatud E–P 11–17. Edasi K–P 11–17. www.salm.ee.

Iloni Imedemaa teemakeskus (Kooli 5) on 17. septembrini avatud E–P 11–17. Edasi K–P 11–17. www.salm.ee.

Raudtee- ja sidemuuseum R–P 11–16. www.salm.ee.

Haapsalu piiskopilinnuse muuseum on remondi tõttu suletud. Endiselt on avatud linnuse suur õu ja mänguväljak. Toomkirik on avatud R–L 10–14, P 11–15. Giidituurid: linnus@salm.ee; 372 518 4664.

• NÄITUSED

Haapsalu kunstikooli galeriid (Jaani 2) T–R 14–18 ja L 12–16. Tasuta. Majagaleriis: kunstikooli õpilastööde näitus kunstiringi ja ettevõtmistusrühmadelt 9. septembrini. Hoovigaleriis: Animaenigma 18. septembrini. Völvigaleriis: May ja Ursula Aava-salu näitus „Õös on asju” 9. sept.

Lasteraamatukogu (Wiedemanni 11) T–R 10–18, L 10–15.

Keskraamatukogu (Posti 3): lugemissaali fuajees Euroopa Komisjoni näitus „Euroopa kultuuripärandi märgis”.

Haapsalu pitsikeskus (T–R 11–18, L 11–15).

Haapsalu linnagaleriis Raul Kelle-ri „ravi/cure” näitus.

Spaahotelli Laine fuajee-galeriis (Sadama 9/11) Ahto Laadoga maalide näitus „Päikest sügisse”.

Toimetuse aadress:

Posti 30, 90504 Haapsalu.

Toimetus 473 7222,

kuulutused ja reklaam 473 7111,

e-post info@le.ee

Kodulehekülg: www.le.ee

Peatoimetaja Andrus Karnau

Toimetajad Kaie Iives, Lemmi Kann,

Kaire Reiljan, Urmas Lauri, Tarmo Öuema

Reklaam reklaam@le.ee

Küljendaja Tiina Liiv

Korrektor Heli Tammik

Fotograaf Arvo Tarmula

Kuulutuste vastuvõtja Merilin Sellik

Reklaamitoimetajad Ave Tapner, Alar Birk

Raamatupidaja Vilma Hooval

Väljaandja OÜ Lääne Elu: Posti 30, 90504

Haapsalu, tel 473 7222

Trükitud Printallis

Pangakontod

Swedbank EE18 2200 2210 1567 8031,

SEB EE62 1010 6020 0251 5004

Toimetusel on õigus kirju ja kaastöid toimetada ja selguse huvides lühendada ning valikuliselt honoreerida. Kaastöid ei tagastata ega retsenseerita. Kaebuste korral ajalehesisu kohta võib pöörduda Pressinõukogusse pn@eall.ee või tel 646 3363.

MÜÜK

Müüa kütte- ja kaminapuud nii lahti-selt kui ka võrgus 40 l / 60 l, klotsid ja tulehakatis 40 l võrgus ja lehtpuu saepuru kotis. Tel 501 8594, kaminapuu.ee.

Müüme põranda-, voodri- ja ehitus-laudu mitmes laiuses. Vedu tasuta. Tel 506 4651.

Küttepuu, kuiv või toores, nii lahti-selt kui ka võrgus. **Kõdusõnnik** 30 kg. Tel 523 8852, 473 3301. Tammaru farm, www.tg.ee.

Kuiv okaspuu 37; toores haab 28; kask 35; okaspuu 30 €/rm. Pikkus 30, 40 ja 50 cm. Vedu 3–7 ja 10 rm kaupa. Tel 516 4278 ja 505 5203.

Kuivad pakitud kütteklotsid ja kami-napuud ning pakitud turba- ja pui-dubrikett. Kohalevedu tasuta. Tel 523 8503.

Müüa pakitud puidubriketti ja pelleteid koos veoga, soovi korral ladustame. Tel 507 8754, www.briketivedu.ee.

Müüa ehituslikku saematerjali ning voodri- ja põrandalauda. Vedu tasuta. Tel 528 2268.

Müüa 3 m küttepuid. Kohalevedu. Tel 505 3786.

Sise-, välisvoodri ning põranda-laua ja saematerjali müük. Vedu üle Eestist tasuta. Tel 5373 1117.

Müüa küttepuud. Hall lepp al 28 €/rm, segapuu al 28 €/rm, must lepp al 32 €/rm ja kask al 35 €/rm. Vedu hinnas. Halu pikkus vastavalt ostja soovile. Tel 5666 0431.

Küttepuude müük (30–60 cm), ka võrkottides. Soodsad hinnad ja kiire tarne. Helista ja me toome ära. Tel 5457 5571.

Küttepuu kuiv ja pooltoores 30–50 cm ja 3 m küttepuu al 10 rm. Vedu hinnas. Hind kokkuleppel. Tel 5647 7966.

Müüa kartulit (mahetoodang). Tel 5373 3807.

Haapsalu Veevärk AS müüb **kom-postmulda**. 4 tonni linna piires (Uuemõisa, Kiltsi, Paralepa ja Valge-välja k.a) koos veoga 22,40 €. Info ja tellimine 473 5018 või 514 5857.

Müüa odavalt plastikust paat „Opti-mist“, sõude variandina ja alumiiniu-mist mootorpaat pikkusega 6 m, laius 1,9 m, kohtade arv 6. Tel 515 5229.

Lepp ja segalehtpuu 30; must lepp ja saar 32 ning kask 35 €/rm. Kuiv okaspuu 34; segapuu 37; segaleht-puu 40; lepp 42; must lepp ja saar 44 €/rm. Kriske OÜ tel 5648 6058.

Müüa teraskonteiner. Kõrgus 2 m, laius 1,8 m ja sügavus 1 m. Uksed 2 tk 0,45 m. Tel 515 5229.

Müüa kuivad küttepuud (lepp) 2,30 € ja kütteklotsid (kask) võrkottis 2 €. Tel 5802 9660.

OST

Musta ja värvilise vanametalli kok-kuost aadressil Tööstuse 11, Haap-salu. www.rauaspets.ee. Teave tel 5837 6276.

KINNISVARA VAHENDUSKESKUS

Kinnisvara müük, ost, üür E–R Posti 41a, Haapsalu, tel 503 5934. Katrin Annus www.kvkeskus.ee

Ostame põllu-, heina- ja metsa-maad. Parim hind. Tel 506 9600.

OÜ Estest PR ostab metsa- ja põl-lumaad. Tel 504 5215, 514 5215, info@est-land.ee.

TEENUS

Viin ära teie juurest kodumasinaid, vana mööblit, metalli, ehitusprahti jms. Lammutustööd. Teen väikseid ehitustöid. Tel 5802 9660.

Hauaääriste ja -kivide paigaldus. Haudade hooldus ja muud kalmistu-tööd. Tel 557 3287, Jevgeni.

Teostame remonditöid eramajades ja korterites. Tel 551 6283.

Rakkekaevude puhastamine ja re-mont. Tel 557 4792.

Ohtlike puude eemaldamine ning okste ja võsa lõikus. Töötame 7 päe-va nädalas. Välismaal omandatud pikaaegne kogemus. Soodne hind ja kiire teenus. Helista julgelt ja leiame lahenduse. Tel 5623 0373. Randy

Ehitusfirma R&O Ehitus OÜ. Kõik ehitus- ja remonditööd: fassaadid, katused, terrassid, saunad, korrus-majade trepikojad jm. Valmistame, müüme ja paigaldame ka lisaplekke. Tel 5857 5060. www.lihulaehitus.ee.

Tootja Läänemaal valmistab klaasplastist septikuid ja mahu-teid. Kaeve- ja planeerimistööd kopplaaduriga. Tel 551 0428, ain.raali@mail.ee.

Elav muusika teie mis tahes peole! Teeme sündmuse toredaks ja meel-dejäävaks! Tel 501 1696, www.syltament.ee.

Läänemaa Jäätmejaam viib teie majast, korterist soodsatel tingi-mustel ära olme- ja ehitusjäätmед, mööbli, elektroonika, metalli jms. Äravedu konteineritega 10–30 m³. E–R 9–17. Tel 5668 1436.

Telerite ja elektroonika remondi-töökoda Haapsalus Lihula mnt 27 (autobaas). Avatud tööpäeviti 9–18 ja laupäeval 9–14. Tel 473 3055, 5557 4519.

Asrex OÜ teeb ehitus- ja remondi-töid. Meeldivat koostööd soovides Asrex OÜ. Tel 5622 6716, info@asrex.ee, www.asrex.ee.

Professionaalse tekstiilipesuri rent. Pihustiga puhastusseadet saab efektiivselt kasutada polstri puhas-tamiseks või plekkide eemaldami-seks vaipadelt. Hinna sees pesuva-hendit 1 vaiba, 1 diivani ja 1 autosa-longi jagu. Päevarent 22 eurot. Info tabiremont@gmail.com.

Teostame korterite ja majade kõi-ki sisetöid. Küsi julgelt lisainfot tel 5632 7955.

Katuseredelite valmistamine. Katu-seredelid OÜ. Tel 515 9155.

TÖÖPAKKUMINE

Talumehе kõrts ootab oma kollek-tiivi kokka ja teenindajat. Töö aas-taringne. Võta ühendust e-postiga talumehе@ehejaehtne.ee või tel 5306 2755.

Haapsalu Uksetehas pakub tööd puidupingitöölisele.

Tööülesanded:

- uste ja akende valmistamisega seotud tootmistööd.

Sobiv kandidaat

- on füüsiliselt võimeline tõstma raskusi;
- kiire, taiplik;
- tunneb mõõtevahendeid.

Ülaltoodud töö on kahes vahetuses.

Palun saata CV piret@uksetehas.ee, tel 472 0820.

METS

PROMETS OÜ ostab metsa- ja põllumaad ning kasvava metsa raieõigust. Tel 5591 9930, e-post info@promets.ee.

OÜ Landeker ostab **metsakinnistuid**. Tel 511 0415 ja 517 9866.

SOOVIN ÜÜRIDA

Soovin üürida 1- või 2toalist korterit Haapsalus. Tel 5839 3633.

MITMESUGUST

Kaardid ennustavad, helista tel 9001727, kogenud ennustajad 24 t, ka mobiiltelefonilt, h 1,09 €/min.

Toimetus kuulutuste sisu eest ei vastuta.

[Loe veebis www.le.ee](http://www.le.ee)

REKLAAM

25.09 KELL 19.00 HAAPSALU KULTUURIKESKUSES

EMA ALATES

EMA ALATES 12.06.1989 10112 **MILLINE** 162CM 3 LAST

EMA ALATES 01.08.1997 7140 **LAPSEVANEM** 180CM 2 LAST

EMA ALATES 11.11.2008 3020 **SINA** 152CM 2 LAST

EMA ALATES 29.01.2013 1480 **OLED?** 162CM 1 LAPS

LIIS AEDMAA

EMADEPÄEV

Piletid müügil Piletimaailmas ja Piletilevis Ugala kassa tel 433 0777/ kassa@ugala.ee **ugala.ee**

HOOLI RASKUSTESSE SATTUNUD PEREDEST!

Läänemaa Abikassa ootab heade inimeste ja organisatsioonide annetusi, et toetada raskustesse sattunud peresid Läänemaal.

Annetusi saab teha kontole 221046665398, Swedbank AS.

Teave Läänemaa portaalis www.laanemaa.ee (alajaotus „Elanikule”, Läänemaa Abikassa).

Haapsalu Toidupank kogub toitu puudust kannatavate leibkondade toetuseks Haapsalus ja Läänemaal.

Et toiduabi saada, võta ühendust kohaliku omavalitsuse sotsiaaltöötajaga.

Aitame koos!

Haapsalu Toidupanga koordinaator Anu, tel 5346 7713.

Inimesed lahkuvad vaikselt nagu valgus...

Armsad Maie, Ethel ja Inger perega, meie siiras kaastunne teile kalli abikaasa, isa ja vanaisa

VILJO STÜFI kaotuse puhul.

Kaisa, Kristel, Kristin ja Tiina

Päike paitagu Su kalmu, kuu ja tähed valvaku.

Südamlik kaastunne Maiele kalli abikaasa

VILJO STÜFI kaotuse puhul.

Piret, Riina, Marika, Tatjana ja Ölme

Tuul puude ladvus tasa kiigub, me vaikes leinas langetame pea...

Mälestame

ENE-MAIE TIGAST ja avaldame südamlikku kaastunnet pojale.

Endised töökaaslased Bergfeldti mudaravilast ja AS-ist Heal

Avaldame sügavat kaastunnet Raivo Kuusele

ema kaotuse puhul.

Haapsalu Tarbijate Ühistu nõukogu ja juhatus

Mälestame

VILJO STÜFFI. Sügav kaastunne Maiele perega.

Pargi tn 9 majarahvas

Kaitseliidu Lääne malev mälestab tublit kaitseliitlast

VILJO STÜFFI ja avaldab kaastunnet lähedastele.

Armas Silver, südamlik kaastunne sulle armsa ema

ENE-MAIE TIGASE surma puhul.

Martin ja Ange lastega

Mõte emale ka siis annab sooja, kui aeg viib ta silmist valguse.

Südamlik kaastunne Raivo Kuusele ja tema lähedastele armsa

ema ja vanaema kaotuse puhul.

Küllike, Raimond, Ene, Tõnu, Karmen, Kert, Merle ja Meelis

On elu lühike, on ainult viiv. Kesk maiseid askeldusi tõuseb iil ja luba küsimata askeldaja viib.

Armas Malle perega, oleme teiega, kui jätate hüvasti kalli poja ja venna

IVO KIVINUKIGA.

Liisi pere

...sellest, kelle aeg su kõrvalt viis, on Taevas saanud sinu kaitseingel, ta on su kõrval alati... ka siis, kui headus silitab..., kui õelus salvab... Ta ikka valvab.

[V. Osila]

Kallis Malle, sügav kaastunne Sulle ja Su perele kalli

IVO KIVINUKI kaotuse puhul.

HT-14 koos Janaga

Südamlik kaastunne Maiele lastega kalli

VILJO STÜFI kaotuse puhul.

Siim

Siiras kaastunne Maiele perega kalli abikaasa, isa ja vanaisa

VILJO STÜFI kaotuse puhul.

Silja

Mälestame head kolleegi

ENE-MAIE TIGAST. Avaldame kaastunnet Silverile ema kaotuse puhul.

Töö & Tervis OÜ

Südamlik kaastunne Mallele, Janekule ja Jakole kalli

IVO KIVINUKI kaotuse puhul.

Naabrid Tõkked

Meie südames sa ikka elad, jääd mõttes meie keskele...

Mälestame head sõpra

IVO KIVINUKKI ja avaldame sügavat kaastunnet omastele.

Klubikaaslased Kiiretest & Õlistest

Täname südamest toetuse eest sel raskel ajal, kui lahkus

MEIE KALLIS Rein Hallik 4.09.1947 – 20.08.2017

Su laev on jõudnud igavikuranda...

Mälestame kauaaegset sõpra

VILJO STÜFFI. Siiras kaastunne Maiele, Ethelile ja Ingerile perega.

Arno, Sirje ja Evelin

Mälestame

ENE-MAIE TIGAST. Meie kaastunne pojale.

Kariste ja Pärna pered

Avaldame kaastunnet Ludmilla Tammerile kalli

õe surma puhul.

Ambrose ja Rajavere pered

Siiras kaastunne Maiele abikaasa

VILJO STÜFI kaotuse puhul.

Õendusabi osakond

Mis tulema peab – see tuleb. Kellel saab otsa aeg – see läheb. Minnes võtab ta lambist tule ja süütab taevasse tähe.

Mälestame

ENE-MAI TIGAST ja avaldame kaastunnet omastele tema surma puhul.

KÜ Metsa 38

Kallist öde

LAINЕ SUITSU mälestavad õed Silvi ja Milvi ning vend Mati peredega ja vennatütar Tiia. Südamlik kaastunne Sirjele, Aivarile ja Raulile peredega.

Lauri Oja

Südamlik kaastunne Silja Kivinukile abikaasa

IVO KIVINUKI kaotuse puhul.

SA Haapsalu Neuroloogiline Rehabilitatsioonikeskus

Elin Toona esitleb Haapsalus mälestusteraamatut

Luuletaja Ernst Enno tütre tütar Elin Toona Gottschalk tutvustab 12. septembril Haapsalu raamatukogu lugemisaalis oma äsja eesti keelde tõlgitud mälestusteraamatut „Pagulusse. Lugu elust, sõjast ja rahust“.

Raamat kõneleb Elina lapsepõlvest Haapsalus, teekonnast üle mere, jõudmisest Saksamaale, sõja viimasest hirmsast aastast Saksamaal kesk pommitamist ja ohte ning hilisemast pagulaselust Inglismaal, täis ränka tööd ja võitlust vaesusega.

Raamat ilmus inglise keeles USAs 2013 ja ajakiri The Economist valis selle parimate mälestusteraamatute hulka. Elin Toona ema Liki Toona ja isa Enn Toona olid näitlejad. Praegu elab ja kirjutab Elin Toona USAs Floridas. Septembris Eestis müügilettidele jõudnud raamatu tõlkis eesti keelde Kersti Unt ja välja andis selle kirjastus Varrak.

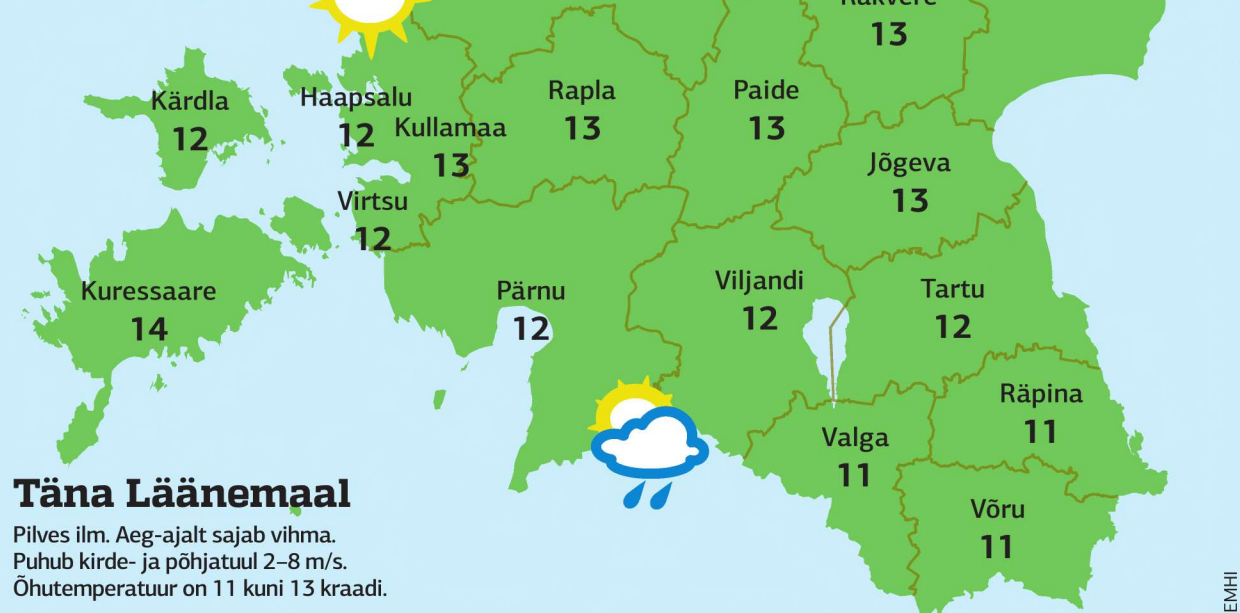
LIINA VALDRE

ERAKOGU

ILMAENNUSTUS

VEETEMPERatuur
(6. septembril kell 15.30)
Dirhami 7,7
Paralepa 14,1
Rohuküla 15,1

Täna Läänemaal

Pilves ilm. Aeg-ajalt sajab vihma.
Puhub kirde- ja põhjatuul 2–8 m/s.
Õhutemperatuur on 11 kuni 13 kraadi.

Reede	öö päev	Laupäev	öö päev	Pühapäev	öö päev	Esmaspäev	öö päev
muutlik tuul 2–8 m/s	8°...14°	muutlik tuul 5–10(13) m/s	8°...16°	lõuna-, kagutuul 4–9(11) m/s	11°...19°	lõunatuul 4–9 m/s	13°...18°

LUMBAR
ENERGY WOOD

OSTAME

- kasvavat võsa
- vähemväärtusliku lehtpuu raieõigusi
- leht- ja okaspuu küttepuid
- lepa enamusega metsakinnistuid

reigo@lumbar.ee
tel 5342 0379 | www.lumbar.ee

1 kuu	8,60 eurot
2 kuud	17,20 eurot
3 kuud	22,00 eurot
4 kuud	29,30 eurot
5 kuud	36,60 eurot
6 kuud	43,90 eurot

LÄÄNE ELU TELLIMISHINNAD

www.le.ee tel 473 7222

7 kuud	51,20 eurot
8 kuud	58,60 eurot
9 kuud	65,90 eurot
10 kuud	73,20 eurot
11 kuud	80,50 eurot
12 kuud	87,80 eurot

Rannarootsi Keskuse
kaupluses
EHTED JA KELLAD
KULLASSEPATÖÖDE
VASTUVÕTT
laupäeval,
9. septembril
kell 13–15

E-L 10–19, P 10–18

AMTIMBER
ostab
KASVAVAT METSA ja **VÕSA**
(ka väheväärtuslikku),
METSAMATERJALI.

Tel 507 9940
amtimber001@hotmail.com

KASTANI METSA

Iga päev 8–22

Iga päev 8–22

Seapraetükk (2–3 kg) 1 kg **3.49** tavahind 4.99

Aedmarjarullkook 300 g, 5,30 €/kg **1.59**

Kohv Flamenco Arabica 500 g, 5,98 €/kg **2.99**

Poolsuitsuvorst Tõmmu, Wõro 350 g, 3,40 €/kg **1.19** tavahind 1.99

Pühajärve sink, M&M (viilutatud) 300 g, 4,97 €/kg **1.49** tavahind 2.29

Sealihasült, M&M 300 g, 3,97 €/kg **1.19** tavahind 1.79

Lastevorst, Valla 1 kg **1.59** tavahind 2.29

Juustuviiner, Valla 800 g, 1,86 €/kg **1.49** tavahind 2.69

Suitsusardell, Valla 500 g, 1,98 €/kg **0.99** tavahind 1.59

Kanapihvid, Tallegg 320 g, 2,47 €/kg **0.79** tavahind 1.29

Poolsuitsuvorst, Valla 1 kg **1.99** tavahind 3.99

Saiakate, Rakvere 300 g, 1,64 €/kg **0.49** tavahind 0.79

Varajane kartul, Eesti 1 kg **0.29**

Tomat 1 kg **0.89**

Punane paprika 1 kg **1.49**

KESKKONNAAMET

Õhusaasteloa eelnõu avalikustamine

Keskkonnaamet avaldab teadaande keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (KeÜS) § 47 lõigete 2 ja 6 alusel. Keskkonnaamet teatab, et on valminud Cipax Eesti ASi (registrikood 10092500, aadress Nurme 5, Taebla alevik, Lääne-Nigula vald, 90801 Lääne maakond) õhusaasteloa nr L.ÖV/329377 andmise otsuse ja loa eelnõu. Õhusaasteluba nr L.ÖV/329377 väljastatakse Lääne maakonnas Lääne-Nigula vallas Taebla alevikus aadressil Nurme 5 asuvatel kinnistutel (katastritunnused 77601:002:0600; 77601:002:0006; 77601:002:0035; 77601:002:0001; 77601:002:0058) asuvale kaitisele.

Loa saaja põhitegevusala on rotatsioonvalu meetodil plasttoodete tootmine (EMTAK kood 22291). Toormaterjalina kasutatakse pulbrilist polüetüleen. Polüetüleen sulatamiseks vormides on kaitises viis vedelgaasil (propaan) töötavat põletit soojussisendile vastava nimisoojusvõimsusega vastavalt 0,586, 0,88, 1,063, 0,88 ja 1,714 MWth. Propaani aastane planeeritav kogus on 600 tonni. Samuti on sulatusosakonnas kasutusel mitmesugused kemikaalid, mida kasutatakse vormide soojusvahetuse modifitseerimiseks, vormimise kvaliteedi parandamiseks ja valuvormide määrimiseks. Lahusteid sisaldavate kemikaalide aastane tarbitav kogus on 1,738 tonni, millest eraldub välisõhku 1,354 tonni lenduvaid orgaanilisi ühendeid, mis väljutatakse välisõhku üldventilatsiooni kaudu.

Kaitise kinnistu paikneb 100% tootmismaal. Kaitis piirneb põhiliselt tootmismaadega. Lähim elamu paikneb kaitise tootmisterritooriumi piirist u 100 m kaugusel läänes ja lähim samalaadne saasteallikas, Taebla katlamaja, u 160 m kaugusel kagus. Kaitis ei asu kaitse- ega hoiualal, Natura 2000 linnu- ega looduslale. Kaitise lähimbrusse ei jää kaitstavaid üksikobjekte.

Eelnõu kohaselt antakse õhusaasteluba nr L.ÖV/329377 tähtajatult.

Eelnõude, loa taotluse ja muude asjassepuutuvate dokumentidega saab tutvuda Keskkonnaameti Lääne regiooni Haapsalu kontoris (Kiltsi tee 10, 90403 Haapsalu, tel 472 4720, e-post laane@keskkonnaamet.ee) ja Keskkonnaameti avalikus dokumendiregistris <http://dhs-adr-kea.envir.ee/>.

Ettepanekuid ja vastuväiteid saab esitada suuliselt või kirjalikult e-posti aadressil laane@keskkonnaamet.ee või postiaadressil Kiltsi tee 10, 90403 Haapsalu, alates avalikust väljapanekust kahe nädala jooksul.

Keskkonnaamet teeb ettepaneku asja arutamiseks ilma avaliku aruteluta.